

později stala základem sbírek muzea nesoucího jeho jméno.

Jméno Emila Holuba se již stalo synonymem pro českého cestovatele. Z dalších cestovatelů výstava připomněla: Josefa Kořenského a Stanka Enrique Vráze, kteří svými sběry obohatili nejen sbírky etnografické, ale i přírodovědecké, Otakara Feistmantela, Julia Zeyera. Dále byl zmíněn kapitán fragaty středo-mořského loďstva Rakouska-Uherska Karel z Adamovičů; hospodář misijní stanice na úbočí Kilimandžára Martin z Lány; lovec, průvodce „safari“ výprav do severní a východní Afriky Bedřich Machulka. Nebyly opomenuty ani proslavené cesty Hanzelky a Zikmunda.

Všichni jmenovaní mají jedno společné – jejich zážitky a vzpomínky na daleké cesty se nám připomněly při pohledu na sbírky, které z nich přivezli a které nám k prohlédnutí umožnila výstava „Z Čech až na konec světa“.

Vendula Segerová

Pražská ulice včera a dnes

16. 6. – 29. 10. 2000, Národní muzeum

Pražská ulice je místo, kde denně pobýváme a mnohdy si ani neuvědomujeme, kolika ulicemi procházíme a jak vypadají. Bereme je jako něco samozřejmého. Každý, kdo někdy opustil své bydliště, využil, aniž si to možná uvědomil, služeb ulice. Ulice by nám měla ulehčit a zpříjemnit chůzi i pobyt svým povrchem, čistotou, případně i osvěžující zelení, měla by být bezpečně osvětlená, čitelně označená a může nás informovat také o zajímavých akcích, které se v městě konají. Toto vše, pokud to bezchybně slouží, bereme jako běžnou věc a dostatečně si vše uvědomujeme většinou teprve tehdy, když se objeví nějaké překážky v našem pohybu, nedostatky či dokonce havárie. Život na ulici a jeho uspořádání jsou dnes součástí života celého organismu města. Představitelé města se již v minulosti (stejně jako dnes) zabývali řešením jednotlivých problémů, a to prostřednictvím jak komunálních, tak i soukromých zdrojů.

Od konce roku 1989 prodělala naše

společnost citelné změny a ty se nevyhnuly ani pražským ulicím. Denně jsme svědky jejich proměn a nutno říci, že vesměs k lepšímu. Pomalu se ulice stávají živými, barevnými a stále se proměňujícími komunikacemi. K tomu nám výraznou měrou pomáhá firma JCDecaux, která se orientuje na vytváření ucelené koncepce městského mobiliáře, jeho výrobu, instalaci a údržbu, a to vše hradí z reklamního využití mobiliáře.

Základním principem vývoje veškerého mobiliáře JCDecaux je spolupráce firmy s předními světovými i domácími návrháři a architekty, kteří vytvářejí design jednotlivých prvků pro konkrétní města tak, aby vycházel z místních tradic a podmínek při zachování a rozvíjení funkčnosti mobiliáře pro uživatele.

Výstava instalovaná v Národním muzeu v Praze pod názvem Pražská ulice – včera a dnes chtěla návštěvníkům na dobových materiálech ukázat, jak pražská ulice vypadala v 19. století a zaznamenat její nejmarkantnější změny dnes. Novinové zprávy z konce minulého století ukazují jednak poněkud kuriózní názory a nařízení, ale zároveň z někte-

rých vidíme, že to, co vadilo obyvatelům Prahy před sto lety, vadí i nám. Některé problémy sužují obyvatele dlouho a je na nás, aby netrápily i ty, kteří přijdou po nás.

Vendula Segerová

Ve znamení nové doby

1. – 30. listopadu 2000, Národní knihovna ČR, Zrcadlová kaple Klementina

Vynález knihtisku v 15. století znamená počátek typografického věku. Objevuje se možnost psát bez pera a kalamáře. Tištěná kniha se stává nástrojem k rychlému šíření myšlenek. Kniha vydané od druhé poloviny 15. století do 17. století dokumentují obsahové bohatství, touhu po poznání věcí a míst blízkých i vzdálených, záliby čtenářů i tiskařský um.

Vynález knihtisku přinesl možnost většího počtu knih, které jsou k dispozici. Písmo, jímž se začaly tisknout první knihy, byla česká „bastarda“ a nejstarší prvotisky byly v českém jazyce. Ten se obracel k nejširším vrstvám. Latina zůstala jazykem učenců. Popularizující význam knihtisku se objevil i v druhé skladbě tištěných knih. Z počátku se jednalo o bibli a její části, dále o nábožensko-polemickou literaturu, zábavnou literaturu, kam se řadí i historiografie, literatura osvětová opírající se o studium astronomie, medicíny, meteorologie. Výstava prezentuje restaurované knihy z fondů Národní knihovny ČR a zahrnuje například tyto exponáty: Bible pražská, Staré Město pražské 1488, Bible kutnohorská, Kutná Hora, Martin z Tišnova 1489, Nový zákon (ilustrovaný), Staré Město Pražské 1497, Hartmann Schedel: Liber chronicarum, Nurnberg, Anton Koberger 1493. S pro-

